

Вадим ШУХМАНН

*здобувач ступеня доктора філософії
Західноукраїнського національного
університету*

БЛОКЧЕЙН І ТОКЕНІЗАЦІЯ АКТИВІВ У НОВІЙ АРХІТЕКТУРІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Цифрова економіка сьогодні змінює не лише спосіб обміну інформацією чи надання послуг, а й сам підхід до обігу активів. Якщо раніше цифровізація переважно стосувалася швидкості операцій, автоматизації процесів і розвитку онлайн-сервісів, то тепер дедалі більшого значення набуває питання того, як у цифровому середовищі фіксуються права, підтверджуються операції та забезпечується довіра між учасниками ринку. Саме тому блокчейн усе частіше розглядають не як окрему технологічну новинку, а як інструмент, що може змінювати підходи до організації економічних відносин.

Однією з найбільш помітних сфер його застосування є токенізація активів. По суті, йдеться про переведення майнових прав, часток участі, фінансових вимог або інших економічних цінностей у цифрову форму. У такому вигляді актив може легше включатися в цифровий обіг, бути поділеним на менші частки, швидше передаватися та простіше враховуватися в межах сучасних фінансових сервісів. Тому токенізацію доцільно розглядати не як вузькотехнічне рішення, а як одну з ознак глибших змін, які відбуваються в цифровій економіці.

У сучасних наукових публікаціях ця проблематика розглядається з різних боків. Н. Новікова, О. Дьяченко та О. Гончаренко пишуть про те, що цифрові платформи стають одним із ключових чинників розвитку економіки, оскільки саме вони формують нові способи взаємодії між учасниками ринку та нові механізми створення вартості [1, с. 47–50]. Такий підхід є важливим, оскільки дозволяє побачити ширший контекст: блокчейн і токенізація не існують окремо від цифрової економіки, а розвиваються всередині неї як частина нового технологічного середовища. В. Савчук, Т. Собченко та В. Бойченко звертають увагу на економічну сутність віртуальних активів і підкреслюють, що вони потребують не лише технічного, а й облікового та аналітичного осмислення [2, с. 39–42]. І. Федоренко зазначає, що впровадження токенизованих активів впливає на економічні відносини через зниження трансакційних витрат, спрощення доступу до інвестування та зміну підходів до ринкової взаємодії [3, с. 178–181]. У праці Я. Белінської, С. Онишко та Р. Дюка токенізація фінансових активів розглядається як інноваційний напрям розвитку фінансового ринку [4, с. 22–24]. Н. Табакова акцентує увагу на тому, що блокчейн-рішення у сфері розрахунків і платежів потребують чіткої системи управління, цифрової ідентифікації, комплаєнсу та належного рівня кіберзахисту [5, с. 3–5].

З урахуванням цих підходів блокчейн можна розглядати як технологічну основу, на якій токенизація набуває практичного змісту. Її перевага полягає в тому, що записи про активи та операції з ними зберігаються послідовно, прозоро і з мінімальним ризиком несанкціонованого втручання. Це особливо важливо в тих випадках, коли йдеться про передачу прав, підтвердження факту операції, контроль за історією змін або перевірку достовірності даних. У традиційних системах такі дії часто потребують участі кількох посередників, окремих реєстрів і додаткових процедур погодження. У блокчейн-середовищі частину цих функцій можна поєднати в межах однієї цифрової системи.

Практичне застосування токенизації полягає в тому, що вона дає змогу інакше організувати обіг активів. У токенизовану форму можуть бути переведені не лише фінансові інструменти, а й нерухомість, корпоративні права, інвестиційні частки, боргові зобов'язання або інші майнові вимоги. Це розширює можливості для поділу активів на менші частки, робить їх більш доступними для ширшого кола учасників і в окремих випадках підвищує їхню ліквідність. Крім того, токенизація спрощує включення активів у цифрові фінансові сервіси, де важливими є швидкість операцій, прозорість та автоматизація обліку.

Окрему роль у цьому процесі відіграють смарт-контракти. Саме вони дозволяють заздалегідь визначити умови передачі прав, порядок розрахунків, обмеження доступу або інші параметри операції. Завдяки цьому токенизований актив функціонує не просто як цифровий запис, а як елемент програмованого середовища, у якому частина процедур виконується автоматично. Це зменшує залежність від ручного супроводу операцій і створює передумови для більш впорядкованого цифрового обігу.

Разом із тим розвиток блокчейну і токенизації активів не позбавлений проблем. Серед основних із них слід назвати правову невизначеність щодо статусу окремих цифрових активів, відсутність єдиних стандартів, труднощі інтеграції нових рішень із чинною фінансовою інфраструктурою, а також підвищені вимоги до кібербезпеки. Не менш важливим є й те, що сама по собі технологія не вирішує всіх проблем. Для її повноцінного використання потрібні зрозумілі правила обліку, регулювання, цифрової ідентифікації та захисту прав учасників ринку.

Для України ця тема має практичне значення з огляду на розвиток цифрових сервісів, поступове оновлення фінансової інфраструктури та пошук нових механізмів залучення капіталу. У цих умовах блокчейн і токенизацію активів варто розглядати не як модний технологічний напрям, а як один із можливих інструментів модернізації економічних відносин у цифровому середовищі.

Висновки. Блокчейн і токенизація активів є взаємопов'язаними елементами сучасної цифрової економіки. Блокчейн створює технологічне середовище для

фіксації прав, підтвердження операцій і збереження інформації про рух активів, тоді як токенизація відкриває можливість включення різних об'єктів у нові моделі цифрового обігу. Їх поєднання змінює підходи до організації доступу до активів, передачі економічної вартості та побудови довіри в цифровому середовищі. Водночас подальший розвиток цього напрямку залежатиме від того, наскільки успішно технологічні можливості будуть узгоджені з вимогами регулювання, безпеки та фінансової практики.

Список використаних джерел:

1. Новікова Н., Дьяченко О., Гончаренко О. Цифрові платформи як драйвер розвитку економіки. *Scientia fructuosa*. 2023. Т. 150, № 4. С. 47–66. DOI: 10.31617/1.2023(150)04.
2. Савчук В. К., Собченко Т. С., Бойченко В. Т. Віртуальні активи – пізнання сутності, облікове відображення, аналітична оцінка. *Економіка і управління бізнесом*. 2023. Т. 14, № 1. С. 38–53. DOI: 10.31548/economics14(1).2023.003.
3. Федоренко І. Перетворення в економічних відносинах під впливом впровадження токенизованих активів. *Економічний аналіз*. 2023. Т. 33, № 3. С. 178–189. DOI: 10.35774/econ2023.03.178.
4. Белінська Я. В., Онишко С. В., Дюк Р. І. Токенизація фінансових активів як інноваційний напрям розвитку фінансового ринку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2023. № 30 (58). С. 22–29.
5. Табакова Н. І. Багаторівневі моделі управління блокчейн-інфраструктурою у сфері розрахунків і платежів. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 24. DOI: 10.5281/zenodo.17647784.